

Občianska náuka

Názov predmetu:	Občianska náuka
Časový rozsah výučby:	1. ročník – 1 hod. týždenne – spolu 33 vyuč. hodín 2. ročník – 1 hod. týždenne – spolu 33 vyuč. hodín 3. ročník – 1 hod. týždenne – spolu 33 vyuč. hodín 4. ročník – 1 hod. týždenne – spolu 33 vyuč. hodín
Škola	Gymnázium sv. Andreja v Ružomberku, Nám. A. Hlinku č. 5, 034 01 Ružomberok
Kód a názov študijného odboru	79025 73 – gymnázium – cudzie jazyky 79025 – gymnázium (od 2009/2010) 7902 J – gymnázium (od 2012/2013)
Stupeň vzdelania	ISCED 3A
Dĺžka štúdia	8 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Občianska náuka spolu s dejepisom a humánnou zložkou zemepisu tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

- podporovať vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utvárať vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- viesť žiakov k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovať vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- vytvárať pozitívne vzťahy k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávať stereotypné názory na postavenie muža a ženy,
- získať základné vedomosti o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovať vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytvárať schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,

- rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a prebrať zodpovednosť za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie

- + uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie
- + vyvážené chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- + uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k povinnostiam, prispievať k naplneniu práv iných
- + byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- + sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia
- + pri riešení problémov uplatňovať vhodné metódy založené na tvorivom myslení
- + otvorenosť pri riešení problémov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich názorov
- + pri jednotlivých riešeniach spoznávať klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika.
- + vytvárať predpoklady na konštruktívne riešenie konfliktov.

4. Stratégie vyučovania

Pri vyučovaní občianskej náuky budú použité nasledovné metódy a formy: vysvetľovanie, motivačné rozprávanie, metódy samostatnej práce, skupinové vyučovanie (tímová práca), situačné a rolové metódy práce, tvorba projektov, pracovných listov, prezentácie k témam, metódy rozvíjajúce kritické myslenie, brainstorming, diskusia, stretnutia a rozhovory s odborníkmi z rôznych oblastí.

5. Učebné zdroje

Drozdíková, A. – Ďurajková, D.: Občianska náuka pre 6. ročník základných škôl. SPN, Bratislava 2009

Drozdíková, A. Občianska náuka pre 7. ročník základnej školy a 2.ročník gymnázia s osemročným štúdiom. SPN, Bratislava 2012

Ďurajková, D. – Vargová, D.: Občianska náuka pre 8. ročník základnej školy a 3.ročník gymnázia s osemročným štúdiom. SPN, Bratislava 2012

Kopecká, H. – Muchová, E.: Občianska náuka pre 9. ročník základnej školy a 4.ročník gymnázia s osemročným štúdiom. SPN, Bratislava 2012

Doplňkový učebný materiál:

Dohovor o právach dieťaťa, Zákon o rodine, Učebnica Občianskej náuky pre 7. ročník, Ústava SR, Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd, Všeobecná deklarácia ľudských práv a slobôd,

Deklarácia práv dieťaťa; Výchova k ľudským právam, Minority rights group Slovakia 1994

Ritomský, M. a kol.: Mýty a predsudky. Ľudia proti rasizmu 1995

S každým dieťaťom sa ráta, Banská Bystrica: MPC/Unicef 2003

Košč, M.: Základy psychológie. Bratislava: SPN 1996

Nakonečný, M.: Základy psychológie. Praha: Academia 1998

www.unicef.sk, www.vop.gov.sk, www.amnesty.sk, www.nrsr.sk,

www.government.gov.sk, www.concourt.sk, www.iuventa.sk, www.rasizmus.sk,

www.bratislava.sk, www.liptov.sk, www.ruzomberok.sk a iné webové stránky

6. Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy

Na hodine občianskej náuky možno využiť poznatky aj z iných predmetov, najmä

- dejepisu
- geografie
- slovenského jazyka a literatúry
- náboženskej výchovy
- hudobnej výchovy
- výtvarnej výchovy
- informatiky

Prierezové témy:

Multikultúrna výchova – rozvoj poznania rozličných tradičných a nových kultúr a subkultúr, akceptácia kultúrnej rozmanitosti, rozvoj tolerancie, rešpektu, prosociálnosti, spoznávanie kultúr, zvykov, tradícií.

Mediálna výchova – vychovať žiakov ako občanov schopných vytvoriť si vlastný názor na základe prijímaných informácií

Osobnostný a sociálny rozvoj - rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie.

Enviromentálna výchova - pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - má sa zaoberať živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky, poučiť o ochrane tradičnej kultúry a folklóru ako nehmotného kultúrneho dedičstva, ako aj o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií, vedia komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

7. Systém hodnotenia a klasifikácie žiakov

Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov. Prospech žiaka sa klasifikuje stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností

podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Jednotlivé stupne prospechu sú odlišené mierou ovládania požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a porozumeniu medzi nimi, ako aj kvalitou a rozsahom získaných zručností vykonávať požadované činnosti.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát.

Pri ústnom skúšaní je žiak klasifikovaný známku. Hodnotenie písomnej práce je vyjadrené známku. Podkladom pre súhrnnú klasifikáciu predmetu sú známky z ústnych odpovedí a známky z písomných prác. Pri určovaní stupňa prospechu na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Výsledný stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, ale prihliada k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda požadované poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti presne a úplne a rozumie vzťahom medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie jasne a pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.

Stupňom 2 – chváľitebný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí ojedinelé medzery a rozumie vzťahom medzi nimi. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností prejavuje nepresnosti, tie však vie s pomocou učiteľa korigovať. Samostatne alebo na základe menších podnetov učiteľa aplikuje osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, len s menšími nepresnosťami. K požadovaným záležitostiam vie zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pracovať samostatne aj v skupine.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí menšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácií osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Závažnejšie nepresnosti a chyby dokáže s pomocou učiteľa korigovať. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. K požadovaným záležitostiam vie menej pohotovo zaujať postoj a vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak je schopný pod dohľadom pedagóga samostatne pracovať. Má priemerne rozvinuté zručnosti práce v skupine.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, definícií a zákonitostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností, ako aj pri aplikácii osvojených poznatkov a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa závažných chýb. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V

kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa objavujú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický. Závažné nedostatky a chyby dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. K požadovaným záležitostiam nevie pohotovo zaujať postoj a s problémami vyjadruje vlastné stanovisko. Pri samostatnom štúdiu má žiak vážne problémy. Nemá dostatočne rozvinuté zručnosti spolupráce.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si požadované poznatky, fakty, definície a zákonitosti neosvojil. Trvale má závažné nedostatky vo vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností. Nie je schopný riešiť teoretické a praktické úlohy kvôli chýbajúcim vedomostiam a zručnostiam. Jeho písomný a ústny prejav je nevyhovujúci. K požadovaným záležitostiam nevie zaujať postoj a nie je schopný vyjadriť vlastné stanovisko. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa. Nezapája sa do práce v skupine.

Z písomných prác a didaktických testov sa žiak hodnotí na základe dosiahnutých výsledkov vyjadrených percentuálnou formou:

100	–	90 %	1 (výborný)
89	–	75 %	2 (chválitebný)
74	–	50 %	3 (dobrý)
49	–	30 %	4 (dostatočný)
29	–	0 %	5 (nedostatočný)

Váha jednotlivých známok:

1. Písomné práce z tematického celku: váha 3
2. Ústna odpoveď, neohlásené previerky (malé): váha 2
3. Referát, projekt, samostatná práca, domáce úlohy, aktivita: váha 1

Pri klasifikácii žiaka sa berú do úvahy všetky známky. Dopredu ohlásené písomné práce sú pre žiaka povinné. Ak ich žiak nemôže napísať v pôvodnom termíne, je jeho povinnosťou dohodnúť si s vyučujúcim náhradný termín po príchode do školy. V prípade dlhodobej absencie sa vyučujúci dohodne so žiakom na termínoch skúšania.

8. Tematické okruhy predmetu

Moja obec, región, vlasť, Európska únia
Vnútorň a vonkajší život jednotlivca
Sociálne vzťahy v spoločnosti
Občiansky život ako proces formovania demokracie
Štát a právo
Ekonomický život v spoločnosti

Obsah vzdelávania

OBČIANSKA NÁUKA		Ročník: prvý ročník OG 1 hodina týždenne, 33 hodín spolu		
Názov tematického celku vrátane tém (obsahový štandard)	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (cieľ)	Kritériá hodnotenia (výkonový štandard)	Metódy a prostriedky odnotenia
<p>Moja obec, región, vlasť, Európska únia</p> <p>Počet hodín: 17 hodín</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ História a súčasnosť mojej obce ✚ Kronika a erb mojej obce ✚ Významné osobnosti našej obce ✚ Na čo som hrdý v mojej obci ✚ Pamiatky a príroda v mojej obci ✚ Obecná samospráva ✚ Verejný život v našej obci ✚ Kultúrny život v našej obci ✚ Spoločenský život v našej obci ✚ Môj región 	<p>Dejepis, Geografia</p> <p>Náboženská výchova</p> <p>Dejepis</p> <p>Geografia</p> <p>Slovenský jazyk</p> <p>Hudobná výchova</p>	<p>Žiak má:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Žiak má poznať históriu a súčasť obce kde žije ✚ Žiak má vedieť vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka). ✚ Vedieť posúdiť význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život. ✚ Poznať osobnosti obce z minulosti a súčasnosti. ✚ Vedieť posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre prepojenie so súčasnosťou. ✚ Budovať si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok. ✚ Vedieť kto je starostom (primátorom) obce. ✚ Poznať základné úlohy obecnej samosprávy. ✚ Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapájať do 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije. ✚ Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má. ✚ Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou. ✚ Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes. ✚ Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život. ✚ Buduje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok. ✚ Vie, kto je starostom (primátorom) obce. ✚ Pozná základné úlohy obecnej samosprávy. ✚ Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania 	<p>Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi</p> <p>.....</p> <p>Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Moja vlasť ✚ Slovenská republika ✚ Štátne symboly ✚ Európska únia ✚ Prepojenie národnej identity s európskou identitou ✚ Opakovanie tematického celku 	<p>Výtvarná výchova</p>	<p>organizovania akcií v obci a zúčastňovať sa ich.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Zaujímať sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. ✚ Zúčastniť sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva. ✚ Poznať históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije. ✚ Vytvárať si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody. ✚ Poznať štátne symboly a vedieť, ako im vzdať úctu. ✚ Uvedomovať si význam európskej integrácie pre život občanov SR. ✚ Si má vedieť vyhľadať a v praktickom živote vedieť používať základné informácie o EÚ. ✚ Uvedomovať si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu. ✚ Podporovať šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ 	<p>akcií v obci a zúčastňuje sa ich.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. ✚ Zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva. ✚ Žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije. ✚ Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody. ✚ Pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu. ✚ Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. ✚ Vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ. ✚ Uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu. ✚ Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ 	<p>.....</p>
<p>Názov tematického celku</p> <p>Vnútroň a vonkajší život jednotlivca</p>	<p>Názov predmetu</p>	<p>Žiak má:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Poznať základné prvky psychiky – pocit, vnem, 	<p><u>Žiak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, 	<p>Slovné hodnotenie Sebahodnotenie</p>

<p>Počet hodín 16</p> <ul style="list-style-type: none"> + Vnútroň život jednotlivca + Ľudská psychika + Osobnosť + Proces učenia sa + Psychológia v každodennom živote + Vonkajší život jednotlivca + Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí + Sociálne skupiny + Sociometria skupiny + Sociálne vzťahy v triede + Sociálne zručnosti + Zhrnutie tematického celku 	<p>Náboženská výchova</p> <p>Slovenský jazyk</p>	<p>predstava. Vedieť ich rozlíšiť</p> <ul style="list-style-type: none"> + Uvedomovať si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou). + Uvedomovať si, že jeho psychika je vo vývine + Uvedomovať si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti. + Poznať základné typy osobnosti podľa temperamentu a vedieť zaradiť seba samého. + Vedieť rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápať ich význam pre svoje vzdelávanie. + Uvedomovať si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. + Posudzovať základné metódy učenia sa a hľadať si najvhodnejšie pre svoju osobnosť. + Vedieť na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania. + Vedieť rozlišovať medzi základnými emóciami a chápať dôležitosť primeraného prežívania emócií. + Vedieť posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti. + Vedieť využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote + Uvedomovať si vytváranie sociálnych vzťahov vo 	<p>predstava. Vie ich rozlíšiť</p> <ul style="list-style-type: none"> + Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou). + Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine + Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti. + Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého. + Vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie. + Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. + Posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť. + Vie na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania + Vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií. + Vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti. + Vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote + Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých 	<p>Hodnotenie spolužiakmi</p>
---	--	---	--	-------------------------------

		<p>všetkých skupinách, ktorých je členom.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Uplatňovať poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín. + Poznať pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách. + Poznať základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine. + Rešpektovať každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. + Vedieť odolávať tlaku niektorých členov skupiny. + Podporovať včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny. + Uvedomovať si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku. + Ovládať a v každodennom živote používať základné komunikačné zručnosti – komunikovať, spolupracovať a riešiť konflikty. 	<p>skupinách, ktorých je členom.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín. + Pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách. + Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine. + Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. + Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny. + Podporuje včleňovanie sa jednotlivcov do sociálnej skupiny. + Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním členom sociálnej skupiny, ako aj skupiny ako celku. + Ovláda a v každodennom živote používa základné komunikačné zručnosti – komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty. 	
--	--	---	--	--

OBČIANSKA NÁUKA		Ročník: druhý ročník OG 1 hodina týždenne, 33 hodín spolu		
Názov tematického celku vrátane tém	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (cieľ – obsahový štandard)	Kritériá hodnotenia (výkonový štandard)	Metódy a prostriedky odnotenia
Sociálne vzťahy v spoločnosti Počet hodín: 11 hodín <ul style="list-style-type: none"> ✚ Spoločnosť, jej vznik, vývoj, charakteristika ✚ Štruktúra spoločnosti a sociálne vzťahy v nej ✚ Veľké spoločenské skupiny ✚ Sociálne zmeny v spoločnosti a ich príčiny ✚ Prírodný pohyb obyvateľstva ✚ Štruktúra obyvateľstva – rasy a národy ✚ Štruktúra obyvateľstva – náboženstvá ✚ Kultúra, multikultúrnosť 	Náboženská výchova	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Spoločnosť, človek, vývoj spoločnosti a človeka, charakteristika spoločnosti, komunita ✚ Štruktúra spoločnosti, vzťahy v spoločnosti, typy štruktúr spoločnosti 	Žiak: <ul style="list-style-type: none"> ✚ Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka. Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti. Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou. ✚ Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr. Vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti. ✚ Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti. Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých. Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca. ✚ Vie vysvetliť nutnosť sociálnych zmien. Pozná hlavné príčiny sociálnych zmien. ✚ Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou 	Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi
	Dejepis	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Veľké spoločenské skupiny, spoločenské vrstvy, triedy, kasty, stavy 		Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi
	Geografia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sociálne zmeny, príčiny sociálnych zmien ✚ Prírodný pohyb (migrácia) obyvateľstva, príčiny, dôsledky migrácie, pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia 		
	Slovenský jazyk	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Štruktúra obyvateľstva, rasy, národy, národnosti, etnické skupiny 		
	Hudobná výchova			

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sociálne a politické napätie v spoločnosti – vojny, terorizmus... ✚ Projekt – štruktúra náboženského života v mojej obci 	<p>Výtvarná výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Náboženstvá na Zemi, funkcia náboženstiev v spoločnosti, náboženské organizácie ✚ Kultúra, multikultúrnosť ✚ Napätie, konflikty medzi spoločenskými skupinami, sociálne hnutia, miestne vojny, terorizmus 	<p>obyvateľstva. Vie vysvetliť príčiny a dôsledky migrácie, pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Vie sa orientovať v národnom a etnickom zložení obyvateľstva. Vie vymenovať rasy a ich znaky. Je tolerantný voči rasám, národom a národnostiam. Posilňuje svoju národnú identitu. ✚ Pozná hlavné náboženstvá. Chápe úlohy náboženstva a v modernej spoločnosti. Vie odlíšiť sekty od cirkevných organizácií. Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí. ✚ Chápe kultúru ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti. Chápe hodnoty jednotlivých kultúr a toleruje kultúrnu rozmanitosť. Vie prejavovať hrdosť na svoje kultúrne hodnoty. ✚ Pozná príčiny konfliktov medzi spoločenskými skupinami. Vie vysvetliť význam sociálnych hnutí pre jednotlivca a spoločnosť. Pozná príčiny a dôsledky vojen a terorizmu. ✚ Získava zručnosť občianskeho života. 	<p>.....</p>
---	-------------------------	---	---	--------------

<p>Názov tematického celku</p> <p>Občiansky život ako proces formovania demokracie</p> <p>Počet hodín 22</p> <ul style="list-style-type: none"> + Občan, občianstvo + Proces formovania občianskej spoločnosti + Vznik štátu + Právny štát + Ústava Slovenskej republiky + Kto nám vládne (štátna moc) + Kto nám vládne (štátna moc) + Demokracia, jej vznik a vývoj + Princípy demokracie + Čo je a čo nie je demokracia + Voľby, volebné právo + Parlamentné, komunálne voľby 	<p>Názov predmetu</p> <p>Dejepis</p> <p>Slovenský jazyk</p>	<ul style="list-style-type: none"> + Občan, občianstvo, štát + Občania v starovekom Grécku, občianska spoločnosť v rímskej republike, vývoj občianskej spoločnosti. + Prvé štáty na svete, Aténska demokracia, Rímska republika, štát, znaky štátu. + Znaky právneho štátu, občan a právny štát. + Ústava SR – základný zákon štátu, členenie ústavy, preambula, 2. hlava Ústavy SR + Štátna moc, zložky štátnej moci, zákonodarná moc. + Štátna moc, výkonná moc, prezident, súdna moc. + Dejiny demokracie, priama a nepriama demokracia. + Princípy demokracie. + Občianska spoločnosť a demokratický štát. + Volebné právo, slobodné a čestné voľby, voľby v demokracii. + Parlamentné voľby a komunálne voľby. 	<p><u>Žiak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + Vie vysvetliť vzťah medzi občanom a štátom. Pozná vznik a vývoj občianstva. Vie vymenovať znaky štátu prospešného pre občana. + Pozná korene občianskej spoločnosti. Vie porovnať postavenie občanov v Aténskej demokracii a Rímskej republike. + Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku štátov. Vie vysvetliť pojem štát. Vie vymenovať znaky štátu. + Pozná korene právneho štátu v antickej spoločnosti. Vie vymenovať znaky právneho štátu. Vie v konkrétnych situáciách rozlišovať či ide o právny štát. + Chápe význam Ústavy pre riadenie štátu. Pozná obsah Ústavy SR. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie zdôvodniť, prečo je II. Hlava Ústavy SR pre občanov najdôležitejšia. + Vie vysvetliť, ako a prečo vzniká štátna moc. Vie vymenovať orgány štátnej moci. Vie vymenovať úlohy parlamentu. + Vie vymenovať, kto a ako vykonáva moc 	<p>Slovné hodnotenie</p> <p>Sebahodnotenie</p> <p>Hodnotenie spolužiakmi</p>
--	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Štátna správa, samospráva ✚ Čo sú ľudské práva a slobody a prečo sa o nich učíme ✚ Základné dokumenty ľudských práv ✚ Patria aj deťom ľudské práva? ✚ Niet práv bez povinností a zodpovednosti ✚ Záujmové a občianske aktivity, činnosť mimovládnych organizácií ✚ Dobrovoľnícka a charitatívna činnosť ✚ Triedny žiacky a školský parlament ✚ Obvodný žiacky parlament ✚ Projekt – Obecné zastupiteľstvo 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Štátna správa a samospráva. ✚ Základné ľudské práva a slobody. ✚ Dokumenty ľudských práv, Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o ľudských právach. ✚ Práva detí, Deklarácia práv dieťaťa, Dohovor o právach dieťaťa. ✚ Práva , zodpovednosť, povinnosť. ✚ Záujmové aktivity občanov, občianske združenia, mimovládne organizácie. ✚ Dobrovoľnícka činnosť, charitatívna činnosť. ✚ Triedny žiacky a školský žiacky parlament. ✚ Obvodný žiacky parlament. 	<p>v štáte. Pozná základné právomoci prezidenta. Pozná význam súdov.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Vie vysvetliť význam slova demokracia. Pozná korene demokracie. Vie vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu a uviesť príklady. ✚ Vie vymenovať princípy demokracie. Vie posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine. ✚ Vie, ako môžu občania ovplyvňovať riadenie štátu. Rozumie pojmu politická pluralita. ✚ Vie vysvetliť čo znamená všeobecné a rovné volebné právo. Vie vysvetliť význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti. ✚ Pozná rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Zaujíma sa o komunálne voľby v obci. ✚ Vie rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov. Pozná starostu svojej obce. Zaujíma sa o činnosť obecnej samosprávy. ✚ Vie vymenovať základné ľudské práva a slobody. Vie vyhľadávať v Ústave SR – II. Hlava jednotlivé skupiny práv. vie zdôvodniť, prečo sa učíme o právach. 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pozná základné dokumenty ľudských práv. pozná inštitúcie ochraňujúce ľudské práva. ✚ Pozná svoje práva. Vie posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované. Vie, na ktoré inštitúcie sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv. ✚ Chápe spätosť práv s povinnosťami. Uplatňuje zodpovednosť voči právam ostatných v bežnom živote. ✚ Pozná najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR. Vie rozlíšiť medzi občianskymi aktivitami. ✚ Chápe podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. Zaujíma sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník. Angažuje sa vo svojom užšom prostredí (škola, krúžky). Organizuje pomoc tým, čo ju potrebujú. ✚ Pozná funkcie a právomoci obidvoch parlamentov. Zaujíma sa o ich činnosť, aktívne sa zapája do spolupráce. Pozná meno predsedu školského parlamentu. ✚ Pozná fungovanie obvodného žiackeho parlamentu. Vie, kto zastupuje ich školský žiaci 	
--	--	--	---	--

			parlament v obvodnom parlamente. Zaujíma sa o aktivity obvodného žiackeho parlamentu. (vie, že sa pripravuje na aktívny občiansky život v dospelosti). ✚ Získava zručnosť občianskeho života.	
--	--	--	--	--

OBČIANSKA NÁUKA			Ročník: tretí ročník OG 1 hodina týždenne, 33 hodín spolu	
Názov tematického celku vrátane tém	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (cieľ – obsahový štandard)	Kritériá hodnotenia (výkonový štandard)	Metódy a prostriedky odnotenia
Štát a právo Počet hodín: 33 hodín			Žiak:	
✚ Štát a jeho podstata	Dejepis, Hudobná výchova, Geografia	✚ Štát, znaky štátu	✚ Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu. Vie charakterizovať všetky znaky štátu. Vie nakresliť vlajku SR. Ovláda text štátnej hymny. Vie odovzdať úctu štátnym symbolom.	Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi
✚ Funkcie štátu		✚ Vnútorne a vonkajšie funkcie štátu		
✚ Formy vlády	Dejepis, Geografia	✚ Monarchia, republika, diktatúra	✚ Vie uviesť príklady ja vnútorné funkcie štátu. Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií. Vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.	
✚ Zložky štátnej moci		✚ Zákonodarná, výkonná a súdna moc		
✚ Zákonodarná moc	Dejepis	✚ Národná rada Slovenskej republiky	✚ Vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti. Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie. Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky.	Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakmi
✚ Zákonodarný proces		✚ Cesta schvaľovania zákona		
✚ Výkonná moc - Vláda	Dejepis	✚ Vláda, ministerstvá		
✚ Výkonná moc - prezident		✚ Prezident, funkcie a právomoci prezidenta		
✚ Súdna moc	Slovenský jazyk	✚ Ústavný súd, kontrolná a súdna moc	✚ Vie vysvetliť príčiny rozdelenia a štátnej moci na jednotlivé	

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Projekt – súdny ✚ proces 	Slovenský jazyk	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Senát, žalobca, advokát, ✚ Súdny proces 		
OBČIANSKA NÁUKA			Ročník: štvrtý ročník OG 1 hodina týždenne, 33 hodín spolu	
Názov tematického celku vrátane tém	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (cieľ – obsahový štandard)	Kritériá hodnotenia (výkonový štandard)	Metódy a prostriedky hodnotenia
<p>Ekonomický život v spoločnosti <u>Počet hodín:</u> 33</p> <p>Základné pojmy</p> <p>Ekonomika a ekonómia</p> <p>Základné ekonomické otázky</p> <p>Typy ekonomík</p>	Dejepis, Geografia	<p>ľudské potreby - uspokojovanie ľudských potrieb - statky - výrobný proces - výrobné zdroje - vzácnosť výrobných zdrojov - rozhodovanie - rozhodovací proces - výber - alternatívne náklady</p> <p>- ekonomika - ekonómia - mikroekonómia - makroekonómia</p> <p>- Čo vyrábať? - Ako vyrábať? - Pre koho vyrábať?</p> <p>- príkazová ekonomika</p>	<p>Žiak:</p> <p>Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácného výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí. Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.</p> <p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote</p> <p>Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.</p> <p>Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík. Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie</p>	Slovné hodnotenie Sebahodnotenie Hodnotenie spolužiakov

Trhová ekonomika		<ul style="list-style-type: none"> - trhová ekonomika - zmiešaná ekonomika 	<p>aplikovať riešiteľnosť základnej ekonomickej otázky podľa typu ekonomiky</p> <p>Vie charakterizovať trhovú ekonomiku tromi znakmi. Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv. Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov.</p>	
Trhový mechanizmus		<ul style="list-style-type: none"> - trhová ekonomika - vlastnícke práva 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie na praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb. Vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu. Vie uviesť praktické príklady dôsledkov zmien v ponuke a dopyte</p>	
Základné formy podnikania		<ul style="list-style-type: none"> - trh - ponuka - zmeny ponuky – príčina, dôsledok - dopyt - zmeny dopytu – príčina, dôsledok - cena 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania. Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu.</p>	
Výroba, výrobca		<ul style="list-style-type: none"> - podnik - formy podniku - podnikanie - fyzická osoba - zisk - strata 	<p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou</p>	
Spotrebiteľ, spotreba		<ul style="list-style-type: none"> - výroba - výrobca - produktivita práce - konkurencieschopnosť - spotrebiteľ - spotreba - súkromná spotreba - verejná spotreba 	<p>Vie definovať uvedené pojmy. Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou. Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby. Vie použiť príklady na obmedzenie</p>	

<p>Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike</p>		<ul style="list-style-type: none"> - peniaze - funkcie peňazí - banky - sporiteľne - poisťovne - nebankové subjekty 	<p>spotreby verejných statkov.</p> <p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy. Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí. Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike. Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie. Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie..</p>	
--	--	---	---	--

Rozdelenie hodín a rozvrhnutie vzdelávacieho obsahu v ročníkoch obsahujú tematické výchovno-vzdelávacie plány prerokované na predmetovej komisii.